

Til Olje og Energidepartementet

Re: Høring - Endring i Energiloven §4.2 eierskap i utlandskabler

Industri Energi takker for anledningen til å kommentere på Endringsforslaget i Energiloven. Industri Energi har sammen med LO og andre LO forbund avgitt høringssvar i saken men Industri Energi ønsker å utdype våre synspunkter vedrørende forslaget om å gi adgang for private aktører å eie utlandskabler samt tilrettelegging for flere kabler til utlandet.

Regjeringen ønsker å tillate private aktører å eie og drifte utlandskabler. Utlandskabler og kraftnettet generelt er universelt akseptert som naturlige monopoler. Å gi tillatelse til kraftselskap eller andre kommersielle aktører å eie/drifte sentrale kraftnett og utlandskabler bryter derfor med allment aksepterte prinsipper og regelverk som i økende grad frarår og forbyr produsenter /aktører eierskap og drift i ett transportnett.

Industri Energi er svært negative til at Regjeringen ønsker å endre loven om at Statnett, som uavhengig utbygger og operatør, skal drifte sentralnett, herunder forbindelser til utlandet. Det er kun Statnett som kan sikre transparens og forhindre kraftaktørers mulighet til å manipulere kraftmarkedet via eierskap i kraftnettet. Denne problemstillingen har Regjeringen erkjent gjennom Olje og Energidepartementets forslag om krav til selskapsmessig og funksjonelt skille mellom nettvirksomhet og annen virksomhet for alle energiforetak med inntektsramme fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) ¹ Det er derfor et paradoks at Regjering samtidig ønsker å tillate kraftprodusenter å eie kraftnett til utlandet. Vi antar at det er eierne av North Connect prosjektet som vil bygge en 1400 MW kabel mellom Norge til Skotland som er bakgrunnen for at Regjeringen fremmer dette forslaget.

EU kommisjon har gjennom mange år jobbet intenst for på skille kraftselskap fra kraftnettet gjennom mange direktiver de siste 20 årene. Grunnen til dette er at deregulerte kraftselskap i fullt deregulerte kraftmarkeder får åpenbare fordeler ved eierskap i nett. Når slike kryss-eierskap oppstår øker muligheten for manipulasjon, kartellvirksomhet og svindel i kraftmarkedet. EU Kommisjonens formål med dereguleringen er å fremme konkurranse for å redusere kraftprisene i markedene for husholdninger og industrien. Når Regjeringen legger til rette for flere kabler fra Norge samtidig som Regjeringen åpner for privat eierskap i utlandskabler gir dette motsatt resultat. Kablenes formål er å øke kraftprisene i Norge ved å eksportere kraft ut slik at kraftbalansen går i favør av strammere tilbudsside.

Norges utvekslingskapasitet er per dags dato 6000 MW eller omlag 50 TWh ved full utnyttelse. Norges kraftoverskudd er estimert til å bli 7 Twh i 2030. Det er derfor ikke behov for flere kabler for å dekke et eventuelt effektoverskudd eller for å sikre forsyningen i tørrår. Industri Energi konkludere derfor med at kablenes eneste formål er å sikre kraftprodusenter adgang til det høyets betalende markedet utenfor Norge i hver eneste time av årets 8760 timer². Vedtaket om å gi konsesjon for England og

¹<https://www.regjeringen.no/contentassets/f642191730cd4d5884dd320f5ff3f639/horingsnotat-selskapsmessig-og-funksjonelt-skille-13-04-2015-l671456.pdf>

²<http://www.smakraftforeninga.no/visartikkel.php?id=2880>

Tysklandskabelene var således ett vedtak som vil øke kraftprisene mye. Regjeringen legger med dette forslaget også til rette for enda flere utlandsforbindelser en det Norge alle rede har og får. En tredje kabel vil medføre enda høyere kraftpriser en det de to første konsesjonene vil medføre.

I lys av at kraftmarkedet ble deregulert i 1990 er Industri Energi svært kritisk til at Regjering og stortinget vedtar å legge sluttbrukere kostnader for tiltak som er ment å øke kraftprisen til sluttbrukere. Dette må ses i lys av at sluttbrukerne og betaler opp mot 100 milliarder for 13 TWh via Grønne Sertifikatene som skal bedre forsyningssikkerheten etter mange år med kraftunderskudd. Krysssubsidieringen reflekterer et handlingsmønster som passer bedre i fullt regulert marked en det likvide og fullt deregulerte kraftmarkedet som nå eksisterer.

Regjeringen har hevdet at kun kabler som er samfunnsøkonomisk lønnsomme skal bygges ut. Det er hevet over tvil at to nye kablene er prosjektmessig ulønnsomme. Kablene er påstått samfunnsøkonomisk lønnsomme men dette er basert på urealistiske forventninger, bruk av ekstremt lav kalkulasjonsrente. Kalkulasjonsrenten reflekterer ikke på noen måte risikoen i prosjektene. Å finansiere prosjekter som fremmer økte kraftprisen over nettleien til sluttbrukere er en urettmessig krysssubsidiering

Beslutningsgrunnlaget for de to kablene som har fått konsesjon var basert på en eksepsjonell ensidig og partiell analyse som utelot mange direkte og indirekte konsekvenser som kablene får for samfunnet og andre næringer. I konsekvensutredningen og Stortingsproposisjonen ble det ikke redegjort for det faktum at krafteksport går i direkte konkurranse med Norsk gasseksport til de landene som mottar Norsk kraft. Det ble ikke redegjort for hvilke konsekvenser de store økte kraft og nettleiekostnadene får for lønnsomheten til industrien, lønnsdannelsen i næringen og hvilke konsekvenser dette får for skatteinngangen til stat og kommune fra den kraftforedlende industrien.

Den kraftforedlende industrien har små marginer grunnet høye kraftkostnader, som utgjør omlag 30-40% av driftskostnadene, samt lave produktpriser. Kronkursen er høyst sannsynlig den viktigste årsaken til at det nå ikke er stans i produksjonen i mange smelteverk. De to kablene som har fått konsesjon vil eksportere over 10 TWh ihht til analyser gjennomført av Markedskraft. En tredje utlandskabel vil øke eksporten ytterligere. Norge vil gå mot et stort kraftunderskudd ettersom estimert kraftoverskudd før krafteksport er estimert til ca 7 TWh. Statnett estimere kraftprisen til å øke med 3-6 øre per KWh³. Nettleie har allerede økt med 200-300 % siden 2010 og vil øke ytterligere i årene som kommer grunnet bla utlandskabel-investeringer og elektrifisering av oljeindustrien. De samlede konsekvensene av disse tiltakene vil øke kraftkostnadene til den kraftforedlende industrien med flere milliarder per år og dermed true mange tusen arbeidsplasser, store eksportinntekter. En slik utvikling vil og medføre store økte globale klimautslipp når de samme produktene produseres fra kull og gasskraft i og utenfor Europa.

Vi ber med dette Regjeringen utføre en uavhengig og tredjepartsverifisert konsekvensutredningen av de to eksisterende kabelprosjektene/konsesjon ettersom forutsetningene i kraftmarkedet, også langsiktige, er radikalt endret siden den mangelfulle konsekvensutredningen som lå til grunn for konsesjonen ble gjennomført. I lys av dette er forslaget om å endre energiloven for å tilrettelegge for flere kabler før konsekvensene er kjent ett brudd på god forvaltningsskikk.

Industri Energi ber med disse vurderingene Regjeringen trekke forslaget om å endre Energilovens § 4.2

Industri Energi
Leif Sande

³<http://e24.no/privat/denne-kabelen-oeker-stroemprisen-din/23509067>